ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

РІК ВИДАННЯ XXV

Червоне Запоріжжя

ОРГАН ЗАПОРІЗЬКОГО ОБКОМУ І МІСЬККОМУ КП(б)У ТА ОБЛАСНОЇ РАДИ ДЕПУТАТІВ ТРУДЯЩИХ

№ 177 (6459) | СУБОТА, 2 ВЕРЕСНЯ 1944 РОКУ | Ціна 20 коп.

Підтримаємо заклик патріотів

Незабаром минає рік, як на вільній землі запорізькій з руїн і згарищ постає нове, вільне радянське життя. Воно вже вирує всюди в селах і містах. Героїчною працею поволі заліковуються страшні рани, заподіяні німецькими загарбниками нашим колгоспам, МТС, радгоспам.

Невеликий час—один рік, але, порівнявши те, що нам залишилось від німців, з тим, що ми маємо сьогодні, зроблено багато. Насамперед, треба сказати, що ми виростили справжній урожай перемоги, відбудували значну частину тваринницьких ферм.

Розгорнутою програмою нашої роботи по відбудові колгоспів була і є наша клятва, що її ми дали в листі до товариша Сталіна, наші зобов'язання, викладені в договорі на соціалістичне змагання з Дніпропетровщиною.

Передові колгоспи нашої області з честю додержують свого слова.

30 серпня в нашій газеті було надруковано дружнього листа колгоспників артілі імені Луценка, Червоноармійського району. В ньому вони розповідають про те, що основні свої зобов'язання вони вже виконали, навіть деякі зобов'язання, що їх беруть на себе, і закликають всіх колгоспників області до річниці визволення Запоріжжя—14 жовтня—домогтися повного виконання договору на змагання з дніпропетровцями. Тоді ми з ясними очима, чистим серцем і душею рапортуватимемо товаришеві Сталіну, що свою клятву виконали так же чесно, як фронтовики виконують свою. Луценківці закликають всіх колгоспників боротися за високу честь підписати рапорт вождеві.

«Хай же між нами не буде жодного, хто зламав би своє слово і не виконав своєї святої клятви вождеві товаришеві Сталіну»—пишуть вони в листі.

Своїм закінченням у відбудові колгоспу вони показують приклад боротьби за нашу перемогу над ворогом. Луценківці зібрали по 20-22 центнери пшениці з гектара, цілком виконали свої зобов'язання перед державою по хлібу, розгорнули велику роботу за новину відбудову свого колгоспу. Їхній заклик—це заклик патріотів, що віддають всі сили на допомогу фронтові, це клич передовиків лінії фронту, які першими, кидаючись у бій, ведуть за собою всіх, кому дорога Вітчизна.

Тому то бюро обкому партії ухвалило спеціальну постанову про популяризацію листа колгоспників артілі ім. Луценка і доручило всім райкомам КП(б)У обговорити його на зборах колгоспників з метою якнайширшого розгортання соціалістичного змагання за виконання своїх зобов'язань перед країною і фронтом, за право підписати рапорт товаришеві Сталіну.

Клич патріотів уже почули колгоспники в усіх кінцях нашої області і широко обговорюють наслідки своєї роботи. Вони намічають заходи, які забезпечать виконання всіх зобов'язань, даних в листі до товариша Сталіна.

Колгоспники артілі «Удар по інтервентах», Василівського району, що вже виконали план хлібопоставок і план розвитку тваринництва, у відповідь на заклик луценківців зобов'язалися до 10 вересня закінчити осінню сівбу, достроково виконати всі зобов'язання перед державою і завоювати право підписати рапорт нашої області товаришеві Сталіну.

Міцне колгоспне слово. Десятки і сотні колгоспів нашої області уже здійснили більшість своїх планів, домоглися прекрасних результатів у відбудові колективного господарства, зруйнованого німецькими загарбниками. Тепер вони ставлять питання про остаточну ліквідацію наслідків німецько-фашистського вандалізму, за створення нормальних побутових і культурних умов життя радянським людям. Вони борються за найкращу допомогу фронтові, щоб якнайскоріше настав день повної нашої помсти над ворогом.

З такою ж свідомістю свого обов'язку і своєї мети повинен ставитись до справи кожен колгоспник, щоб у нас не було жодної відсталої ланки, бригади, колгоспу. Адже зараз від нашої допомоги фронтові залежить успіх бойових дій Червоної Армії в Румунії і на німецькому кордоні. Кожен радянський патріот, що віддає всі свої сили Батьківщині, всім серцем відчуває яке велике щастя брати участь у боротьбі за нашу перемогу. Яке велике щастя виконати свій обов'язок перед матір'ю—Вітчизною! Яке велике щастя доповісти нашому батькові рідному товаришеві Сталіну про виконання своєї клятви!

Так виходьте ж, нащадки славних запоріжців, майстри високого врожаю, на змагання! Виходьте, запоріжці і василівці, оріхівці і пологівчани, оснопівці і приморці, виходьте якимівці і мелітопольці—всі райони всі колгоспи нашої області—на славну боротьбу за нашу велику справу перемоги, за нову відбудову колгоспів!

На нашому шляху немало перешкод, але коли ми змагатимемо по-справжньому, то слава Запорізької області знову залуне на всю Україну.

ГІДНО ЗУСТРІНЕМО РІЧНИЦЮ ВИЗВОЛЕННЯ ЗАПОРІЖЖЯ

НЕ ЗУПИНИМОСЯ НА ДОСЯГНУТОМУ

В листі до товариша Сталіна ми зобов'язались зібрати з кожного гектара по 98 пудів пшениці та по 60 пудів інших зернових культур. Підсумовуючи свою роботу, ми можемо з гордістю заявити, що це зобов'язання ми виконали з честю.

Важко було працювати—невистачало робочих рук, тягла, але, напруживши всі сили, ми і план весняної сівби перевиконали, і хліб зібрали достроково. За 6 днів провели косовицю, 31 серпня закінчили молотьбу. По 120 пудів пшениці і 100 пудів інших зернових культур одержали ми з кожного гектара. Достроково розрахувалися з державою по хлібопоставках і натуроплаті МТС. До фонду нашої доблесної Червоної Армії здано 160 центнерів добірного зерна. Крім того, 1.370 пудів городини, багато молока та інших продуктів дали ми для трудящих міст.

В нас 4 тваринницькі ферми. Ферма великої рогатої худоби налічує 105 голів, замість 80 за планом. До кінця року сподіваємось одержати ще 18 телят. Маємо 10 свиней, 14 овець. Птахоферма налічує 530 штук птиці. План сіноповставок виконано достроково, худоба забезпечена кормами—225 центнерів сіна підвезено до тваринницьких ферм.

Прагнучи якнайшвидше відбудувати наш колгосп, ми вже тепер збасно за врожай наступного року. Підготовано 345 гектарів чорного пару та 50 гектарів глибокої оранки. Засіяно перші 50 гектарів озимини.

Не зупиняючись на досягнутому, у відповідь на лист колгоспників артілі ім. Луценка, ми зобов'язуємося до 10 вересня закінчити сівбу озимини, до роковин звільнення Запорізької області з ярма фашистських окупантів остаточно розрахуватися з державою по поставках м'яса, молока, вовни, овочів і т. інш.

Ми беремось за право підписати рапорт товаришеві Сталіну.

За дорученням загальних зборів колгоспу «Удар по інтервентах» підписали: **Н. Медвідь, Н. Гнида, Л. Гензя, Г. Степаненко, О. Гордієнко, К. Онищенко, Н. Кулик, Г. Сижко, П. Кочура, М. Гончаренко, М. Іваниенко, Ю. Сижко.**

Повністю розрахуватися з державою

ПОЛОГИ. (Наш кор.). Колгоспи Пологівського району посилають техні слобозді. Слідом за колгоспом ім. Калініна закінчили здачу хлібопоставок, натуроплати МТС та хліба до фонду Червоної Армії артілі «Соцпастух» (голова колгоспу комсомолець тов. Дуюнов). «Український» (голова колгоспу тов. Левицький) Колгосп «Соцпастух» здав понад план 56 центнерів пшениці.

Виконали план хлібопоставок та натуроплати колгоспи «Комунар», «Вірний шлях», ім. Кірова, «Червоноармієць» і приступили здавати хліб до фонду Червоної Армії.

ОДЕРЖУЮТЬ ХЛІБ НА ТРУДОДНІ

Колгоспники артілі «Шлях соціалізму», Веселівського району, добре працювали, щоб завоювати високий врожай. Тепер уже весь хліб зібрано, оскіртовано, значну частину його вивезено. Колгосп уже закінчує виконання плану хлібопоставок і розпочав видавати хліб авансом на трудодні.

Колгоспники Ф. Микитенко, М. Костик, Я. Будняк одержали по 20-25 пудів зерна, 70-річний дідусь Ю. Бідник—20 пудів, а С. Заїкіна одержала 33 пуди пшениці.

Т. Мирний

ПАТРІОТИЧНИЙ ПОДВИГ СЕЛЯН

Кілька місяців тому на підступах до села Свирж, Перемишлянського району, Львівської області, зав'язався жорстокий бій. Німці вперто оборонялн важливий вузол шосейних шляхів. Опівдні наші бійці оволоділи селом. Гвардійці стійко відбивали запеклі атаки ворога. Ввечері противник підтягнув свіжі сили. Тоді командир нашої частини, оцінивши обстановку, вирішив відійти і зайняти оборону на вигіднішому рубежі. Одне бентежило полковника: як бути з транспортуванням 70 тяжко поранених бійців і офіцерів?

В цей час на командний пункт прийшла делегація селян: Йосип Тур, Юзеф Головатий, Фекла Зозуля, Катерина Клещинська і старий сільський фельдшер Главінський. Вони попросили лишити на їх догляд поранених воїнів.

— Відповідаємо головою,—сказав Тур,—сховаємо в надійному місці, вилікуємо і повернемо їх до вас здоровими.

Через кілька годин німці знову зайняли Свирж. Селяни встигли перенести поранених у ліс, де стояв напівзруйнований старовинний замок. Там, на горіщі, замку, поранених поклали на чисту солому, подали їм медичну допомогу.

Понад два місяці радянські патріоти, ризикуючи життям, переховували поранених воїнів. Коли наші частини знову, тепер назавжди, оволоділи селом Свирж, голова сільради Тур привів до старовинного замку командира частини, який довірив селу життя поранених гвардійців. Наступ ного полковникові вийшли всі 70 бійців і офіцерів. Більшість з них завдяки любовному догляду селян, видужали і відразу ж стали до строю.

Командуючий 1-м Українським фронтом Маршал Радянського Союзу Конєв оголосив подяку патріотам села Свирж. Запалені високою оцінкою їх колективного подвигу, селяни організували червону валку з хлібом нового врожаю і урочисто відправили її на заготівельний пункт.

(РАТАУ).

Мед і сухі фрукти—воїнам-визволителям Донбасу

Сільське споживче товариство Верхнє-Тепленського району, Ворошиловградської області, організувало збір сухих фруктів і меду в подарунок воїнам, які визволили Донбас. Пайовики колгоспників сільськогосподарської артілі імені Литвинова—Антип Сухаревський вніс 100 кілограмів меду, Пелагея Баранцева з колгоспу „Землероб" внесла 70 кілограмів меду і 40 кілограмів фруктів. Сотні кілограмів меду і фруктів здали й інші пайовики.

За прикладом верхнє-тепленських 350 кілограмів меду зібрали колгоспники артілі імені Чапаєва, Білозуринського району. 70-річний Гнат Павлович Сергієвський—батько двох фронтовиків—вніс 100 кілограмів меду, дружина фронтовиці—колгоспниця Віктор—50 кілограмів меду і 4 кілограми сухих фруктів.

(РАТАУ).

За півтори години—30 вагонів вугілля

На шахті № 2-біс тресту «Ворошиловградвугілля» комсомолець Микола Головньов за півтори години нарубав 30 вагонів вугілля і цим самим в 10 разів швидше виконав добове завдання вибійника.

(РАТАУ).

В ОСТАННЮ ГОДИНУ

Канадські війська зайняли Дьєпп

ЛОНДОН. 1 вересня. (ТАРС). Як передає кореспондент агентства Рейтер, який перебуває з першою канадською армією у Франції, канадські війська без бою зайняли Дьєпп.

□

ПОДІЇ В СЛОВАЧЧИНІ

ЖЕНЕВА, 31 серпня. (ТАРС). Маріонеточний „Президент" Словаччини Тісо виступив по братиславському радіо з промовою, в якій визнав, що партизани і окремі групи армій, які приєдналися до них, хлібороби, ремісники та інші піднялн повстання».

□

ВОЄННЕ СТАНОВИЩЕ В СЛОВАЧЧИНІ

ЛОНДОН, 1 вересня. (ТАРС). Агентство Рейтер передає повідомлення чехословацьких властей, в якому говориться, що в Словаччині точаться запеклі бої між чехословацькими патріотами і німецькими окупаційними військами за міста Жиліна, Трнава і Галанта.

Відбуваються також бої за міста Лученець, Левоча і Кезмарок. Місто Жиліна, раніш залишене чехословацькими патріотами, знову знаходиться в їхніх руках.

□

ВІДСТАВКА БОЛГАРСЬКОГО КАБІНЕТУ

ЖЕНЕВА, 1 вересня. (ТАРС). Болгарський прем'єр-міністр Багрянов повідомив сьогодні по радіо про відставку свого кабінету. Багрянов заявив, що йому доручено керівництво державними справами до утворення нового уряду.

□

Французький Комітет Національного Визволення виїхав з Алжіра до Парижа

ЛОНДОН, 31 серпня. (ТАРС). Агентство АФІ передає з Алжіра, що члени Французького Комітету Національного Визволення виїхали з Алжіра до Парижа. Президія тимчасової консультативної асамблеї і секретаріат також виїхали з Алжіра.

У Північній Африці Французький Комітет Національного Визволення буде репрезентований комісаром без портфеля генералом Катру.

Вчора, як тільки показався світанок, семирічні діти підхопились з постелі, по-святковому зодягнулися, взяли з вечора приготовлені портфелі і помчались до школи.

На знімку: 1. Першокласники 8-ої чоловічої середньої школи м. Запоріжжя Віта Рисів, Вала Кіркиш і Вова Крутиленко біля входу у шкільний будинок.

2. Новаки тієї ж школи на першому уроці.

Фото М. Коладюка.

Вчора по школах

НОВАКИ

Здавалося, що це не першокласники простували коридором Запорізької середньої школи № 1, а сущільний знак запитання, так широко були розкриті їхні оченята, в такому здивуванні застигли обличчя.

Тільки перші кілька хвилин йшли вони мовчки. Потім посипалися запитання.

— А це що ж?—група малят зупинилась перед плакатом, який показував, яким має бути зовнішній вигляд учня, що прийшов до школи.

— Глянь-но, скільки птахів, але тільки чому ж вони не літають?

Діти з інтересом розглядали світ птахів, так багато представлений у шкільних кабінетах.

Мелодійно продзвонив дзвоник, що сповіщав про початок уроку. Він викликав чимале захоплення серед малят.

...Кілька місяців готувалась до цієї щасливої хвилини Антоніна Хрисанфівна Кравцова. Вона працює з малятами вже майже 30 років. чудово вивчила психологію дітей, вміє безпомилково розгадувати перший-ліпший рух дитини

Зараз Антоніна Хрисанфівна знайомиться з своїми вихованцями.

— Ігор Бутенко, — викликає вона учня.

З місць підводяться кілька хлопчиків. Всіх їх звуть Ігорями і кожен з них вирішив, що саме його й викликають.

Володимир Запорожець зовсім не підвівся з місця Адже його звуть Вовою, а Володимир — це ж, напевне, хтось інший.

Закінчився перекличк. Вступна промова старої вчительки була зворушливою і по-материнському ніжною. Досвідчений класовод, вона підшукувала слова, порівняння, які вважала найбільш близькими, зрозумілими для новаків, і зразу ж у класі встановився невловимий контакт між учнями й учителькою.

— Діти, знання потрібні в житті, як гвинтівка з бою!

Хлопчики знають, що таке гвинтівка. Кожен з них уже не один раз у думках вбивав з неї німця. Що ж до бою, так батьки-фронтовики присвятили цій темі не один лист до своїх синів

— Будете добре вчитися, — продовжувала вона, — зможете незабаром своїм татам на фронт надіслати листа, повідомити про те, що тепер ви вже справжні школярі.

«Написати татам!» — вчителька сказала про те, про що давно мріють ці діти. О, як люблять, як пишаються вони своїми батьками-воїнами.

Продовжуючи бесіду, Антоніна Хрисанфівна говорила про те, що великий вождь Сталін стежить за навчанням дітей і дуже задоволений, коли йому повідомляють, що діти не лінуються, а виконують всі завдання учителя й добре вчаться.

Своє вступне слово учителька закінчила словами поета Симонова:

«Товарищ Сталин, слышишь ли ты нас.

Ты должен слышать нас,

Мы это знаем.

Не мать, не сына в этот грозный час.

Тебя мы самым первым вспоминаем».

Ми ознайомились з планом роботи тов. Кравцової, оглядали наочні прилади, які вона виготовила протягом літа. Адже в першому класі особливо, як ні в якому іншому, викладання без наочності—мертве.

На кольоровій таблиці для рахування в межах 5—цифри зображені у вигляді вишеньок. Інша таблиця допомагає першокласникам зрозуміти арифметичні знаки: плюс і рівняння.

Форму літер, за задумом учительки, діти вивчатимуть граючись.

Все це викладене в робочому щоденнику Антоніни Хрисанфівни. Кожен крок важкої роботи з новаками врахований, передбачений нею.

Ми звернули увагу педагога на те, що, мовляв, класна дошка, шкільний дзвоник є ще загадкою для дітей

— Нічого, швидко до усього цього діти призвичаються,—говорить слюта Антоніна Хрисанфівна.—Але цей перший день у школі вони запам'ятають назавжди. Правда?

Т. Троскунова.

Перший день навчання в школах

У 1.040 школах Запорізької області вчора почалось навчання За партами сіло 110 000 учнів молодших класів, в тому числі понад 40 000 першокласників.

Найбільш організовано учбовий рік почато в школах міста Мелітополя, Ново-Василівського і Приморського районів, а також в більшості шкіл обласного центра. Тут з першої ж хвилини встановилась ділова обстановка, навчання провадиться суворо за розкладом.

Від Радянського Інформбюро

Оперативне зведення за 1 вересня

Протягом 1 вересня на захід і на південь від міста **Плоешті** наші війська з боями просувалися вперед і зайняли понад 60 населених пунктів, в тому числі великі населені пункти **Катіна, Неделя, Дерменешті, Бекенешті, Бужоряика, Жойца, Тинтова** і залізничні станції **Прахова, Кривіна.**

На південь і на схід від міста **Бухарест** наші війська, просуваючись до ріки **Дунай**, зайняли міста **Джурджу, Келераші** і понад 100 інших населених пунктів, в тому числі великі населені пункти **Серулешт** і **Дор-Мерунт, Драгош-Воде, Раду-Негру** і залізничні станції **Серулешті, Прясна, Лехліу, Сігіряну, Делга, Чимпулі, Івенешті, Чюльніца, Сочеляну, Жигелія, Берегану, Фетешті.**

На південний захід від міста **Констанца** наші війська, просуваючись вперед, зайняли кілька населених пунктів.

На інших ділянках фронту—розшуки розвідників.

За 31 серпня наші війська на всіх фронтах підбили і знищили 30 німецьких танків. У повітряних боях і вогнем зенітної артилерії збито 18 літаків противника.

* *

На північний схід і на схід від Прага (передмістя Варшави на правому березі ріки Вісла) підрозділи II-ської частини в результаті рантової атаки вибили німців з висоти, пануючої над місцевістю. Противник вжив спробу повернути втрачені позиції. Контратака гітлерівців відбита. Знищено дві роти німецької піхоти. Захоплено трофеї і полонених.

* *

На захід і на південь від міста Плоешті наші війська з боями просувалися вперед. Противник намагається затримати радянські частини з тим, щоб виграти час, перегрупувати рештки своїх розгромлених військ і підтягти резерви. Наші танкісти і піхотинці вибили німців з ряду населених пунктів. Частини II-ського з'єднання знищили до батальйону гітлерівців. Захоплені великі трофеї. На іншій ділянці радянські частини, в результаті нального маневру, оточили групу противника і ліквідували її. На полі бою залишилися сотні вбитих німців. Взято в полон близько двох тисяч солдатів і офіцерів противника. Захоплено 3 танки, 5 самохідних гармат та інші трофеї.

* *

На південний захід від міста Констанца наші війська продовжували просуватися вперед. Частини II-ського з'єднання прочісували сад. очерети, балки і видовбували німецьких солдатів та офіцерів, що ховалися в них. Захоплено кілька обозів з різними військовими вантажами. На окремих ділянках розрізнені групи противника намагалися чинити опір. Наші частини цілком знищили німецькі загони, які відмовлялися скласти зброю. Однак, навіть такі сунорі заходи здалися німецькому штабові м'якими і вкрай недостатніми. У другому пункті того ж наказу повідомляється: «Кожен солдат, визначений в тилу, позаду командного пункту дивізії, буде розстріляний на місці особливою командою». Цей наказ штабу 10 німецького корпусу говорить дуже багато про що. З кожним днем зростає в німецькій армії число дезертирів. Німецькі солдати прагнуть під будь-яким приводом ухилитися від бою, відстати від своєї частини і відсидітися в тилу. Гітлерівське командування драконівськими заходами намагається припинити процес розкладання своїх військ і примусити солдатів продовжувати вже програну Німеччиною війну. Але це явно даремна праця. Яких би заходів не вживали гітлерівці, від катастрофи їм не відкрутитися. Не виручили їх «тигри», «пантери» і «фердинанди», а масові розстріли своїх же солдатів, офіцерів і генералів і тим більш не допоможуть.

На західній ділянці фронту—розшуки розвідників.

На захід від міста Шауляй (Шавлі) відбувалися розшуки розвідників. На одній ділянці німці під прикриттям артилерійського і мінометного вогню атакували наші позиції. Після недовгого бою радянські бійці відкинули противника на вихідний рубіж. Знищено 120 ворожих солдатів і офіцерів. На іншій ділянці розвідувальна група II-ської частини зробила напад на позиції противника і захопила 5 кулеметів, 3 міномети і кілька полонених.

* *

Льотчики Червонопрапорного Балтійського флоту потопили в Чудському озері самохідну десантну баржу противника.

* *

Наші війська захопили наказ штабу 10 німецького армійського корпусу від 6 серпня. Цей корпус входить до складу німецьких військ, ізольованих у Прибалтиці. В своєму наказі німецький штаб відмічає, що «головною причиною відступу, нав'язаного нам противником, є відмова піхоти вести бій. В німецькій піхоті... відмічені факти розкладання, які повинні бути викорінені, якщо вся група армій не хоче стати жертвою неминучої катастрофи».

У пункті першого наказу говориться «Кількість солдатів, що відбилися від своїх частин, разюче велика. Як роз'ясню прошу в найкоротший до єдиного, щоб кожному солдатові від частини, що солдат, який від Всі офіцери, чи рискує своїм життя загони зобов'язаних і зая тих, що відбилися ні затримуйте і віддавати їх до від свій суду по звинуваченню в зраді, яке карається стратою. З боягузтво суворіше карати і за втрату зброї

НОВІ ФАКУЛЬТЕТИ І КАФЕДРИ В ВУЗах

У цьому учбовому році при багатьох вузах країни організуються нові факультети й кафедри. Геолого-розвідувальний факультет відкривається при Московському інституті кольорових металів, факультети плодо-овочівництва і землеустрою при Молотовському сільськогосподарському інституті. В Тульському і Кримському педінститутах утворюються факультети іноземних мов, у Ленінградському педінституті—бібліотечний.

Для забезпечення Далекого Сходу спеціалістами-енергетиками в складі Далекосхідного політехнічного інституту ім. Куйбишева організується енергетичний факультет, на перший курс якого буде прийнято в цьому році 60 студентів. Нові кафедри—танкобудування і танкових двигунів створені в Горківському індустріальному інституті.

(ТАРС).

ВІДНОВЛЕННЯ ЯСНОЇ ПОЛЯНИ

В садибі Л. М. Толстого Ясна Поляна почалося відновлення лісного парку. Німецькі окупанти в 1941 році вирубали і спалили тут значну частину дерев, зруйнували ставки й дороги.

Спеціальна комісія, під головуванням Народного Комісара лісної промисловості РРФСР тов. Колданова, склала план відродження лісного масиву Ясної Поляни. Вирішено в трьохрічний строк відновити парк в такому вигляді, яким він був за життя великого російського письменника. Буде посаджено понад тисячу великих дерев. Відновляються всі ставки і шлюзи, квітники і газони. На реставрацію лісного парку намічено витратити біля півмільйона карбованців.

Зараз в Ясну Поляну вже почали надходити потрібні матеріали і дерева.

(ТАРС).

Листи з німецької неволі

ЧИТАЙ І ПОМСТИСЯ

ПРОКЛЯТТЯ І СМЕРТЬ НІМЕЦЬКИМ РАБОВЛАСНИКАМ

Ми пам'ятаємо все, чим відзначили своє перебування на нашій землі гітлерівські бандити. Навіки ми запам'ятаємо шибениці, розстріли і знущання. Ми нічого не забули й не забудемо.

Читачу! Сьогодні в нашій газеті ти прочитаєш листи з німецької неволі, написані слізьми й кров'ю юнаків і дівчат наших земляків, насильно загнаних на німецьку каторгу, приречених на страшні муки й вимирання. Хай ці документи про горе невільників запалять в твоєму серці жадобу помсти проклятим душогубам за розтоптану людську гідність, за вкрадене щастя, за понівечену молодість.

Читай і помстися!

Помститися катам—це означає не лише убивать їх на полі бою. Де б ти не працював—на заводі, чи в колгоспі—тобі належить самовідданою працею забезпечити перемоги нашої Червоної Армії. Хай зброя, яку виробляєш ти, смертельним вогнем разить супостатів. Хай хліб, вирощений твоїми руками, нескінченим струмом йде для армії фронту і армії тилу. Цим ти, радянський патріот, виконаєш свій священний обов'язок перед Батьківщиною, перед своїм народом.

Доти, доки бачать твої очі, доки руки твої тримають штурвал комбайна, трактора, водять паровози, роблять зброю й обробляють поля, ти повинен нещадно знищувати винуватців горя і нещастя. Люта ненависть до німецьких убивць надасть тобі силу, що допоможе здолати гітлерівські орди.

Пам'ятай, ти не маєш права заспокоїтися до того часу, доки хоч один окупант буде ходити по землі вільним, доки хоч один юнак чи дівчина будуть стогнати в німецькій неволі.

Пам'ятай, що багато тисяч молоді чекає свого визволення, її благаючі погляди звернені до тебе, радянський патріоте. Прислухайся—і ти почуєш тих, хто стогне ще впряжений німцями в ганебне рабське ярмо. Почуєш всім серцем своїм розпачливі благання вигнаних на каторгу в прокляту Німеччину. Їх сотні тисяч—наших рідних і друзів, радянських юнаків і дівчат, чиї кращі мрії, чию молодість так безжалісно й брутально топчуть німецькі рабовласники.

Придивися—і ти побачиш виснажені від непосильної праці і тяжких страждань тіні. Це твої земляки, чекають на твою допомогу.

Прочитай листи полонених. Кожне слово в них—це зойк розчавленої молодості, це плач за втраченою Батьківщиною, такою близькою для них і неповторно прекрасною. Тільки кам'яне серце не здригнеться перед горем поневолених.

Пам'ятай і мсти!

„Я ЖИТИ ХОЧУ"

У село Батраки, Софіївського району, батькам від Ліди Ф.

21 VI 43 р.

Добрий день, мої рідні мама й батько, мої сестрички Ксеня і Дуня. Я жива, але такого життя не бажаю навіть своєму ворогові. Батьку мій рідний, мамо моя орлячка, краще б ви мене в річці втопили, чим такою долю нагородили. Краще було б мене зовсім на світ не пускати, таку нещасну. Де ж моя доля, де моє щастя? Залишилося воно в тій стороні, де знаходитесь ви, мої рідні, звідтіля я його й виглядаю.

Я скоро розум втрачу. Краще заподіяти собі смерть, ніж так жити. Мамо, рідна, уявіть собі на хвилиночку таке життя. Сидимо ми немов у клітці, навколо кам'яні стіни та дерев'яні паркани, щоб ніхто не втік. Завіщо доля розлучила мене з рідними і заслала в чужий край, завіщо насміялася надімною.

Я ж молода, я жити хочу, за що ж я гину, за що ж пропадають мої квітучі літа. Я вже майже половину свого здоров'я втратила, а спитайте—за що?

Якби мені крила орлині, то полетіла б я до вас, розказала про своє горе, якого я зазнала за цей рік. Мабуть, до віку я його не забуду.

Рідні мамо й батьку, ждіть звістку, що вашої дочки немає вже на світі, бо дали терпіти я не можу.

Дайте прочитати цього листа всім батькам і матерям, у яких діти теж знаходяться в Німеччині, хай знають, що отаке і в них життя.

Прощайте!

Ваша дочка **Ліда**.

„...НА БАЗАРІ, ДЕ НАС ПРОДАВАЛИ, НАС БУЛО ДУЖЕ БАГАТО"

Лист від Галі С. до батьків у с. Верхню Терсу, Гуляйпольського району.

«...Батьку, ви питаєте, чому я не попала разом з Галею М. та Семенютою. Це сталося тому, що на базарі, де нас продавали, нас було дуже багато—4 500 чоловік. Нас відраховували цілими пачками: по 200, 100, 50, 40 і 30 чоловік. Якраз відібрали 50. чоловік і вони попали в цю партію, а наших 14 чоловік з Верхньої Терси попали в слідуючу партію з 30 чоловік.

Куди нас везуть, ми не знали. Провезли 30 кілометрів, згрузили і погнали на індустріальні заводи. Якби можна було все описати, то це було б точно, як «Сон» Шевченка.

Я получила вашу открытку, але на ній було більш ніж 15 рядків заклесно, проте я розібрала все. На цьому кінчаю.

До побачення. **Галя С.**

„НЕ ЗНАЮ, ЩО БУДЕМО РОБИТИ ДАЛІ"

Лист від Галі Д.

«...У вихідний день нас посилають працювати на ферми. Садовимо у полі тисячу разів прокляті ялинки. Робота дуже важка. Доводиться повзати на колінках, не розгинаючи спини, по 10 годин на день. Їжу одержуємо один раз на добу—в обід. Нам належить одержувати 300 гр. хліба і чорне кофе раніком та ввечері, але хазяйка видає нам лише половину цієї пайки.

Погода у нас дуже холодна. Одяг і взуття кінчається. Не знаю, що будемо робити далі.

До побачення.

Кріпко цілую вас. **Галя**».

„СТІЙ! ЯКЩО ПІДЕШ ДАЛІ, БУДЕМО СТРІЛЯТИ"

Лист від Миколи Г. у м. Запоріжжя

11. VIII 43 р.

«Добрий день, Катя, дядя Стефан, тьотя Фрося й Мина. Я живу на старому місці, звичайно, як і раніше, за дротом і гратами. Дріт колючий, але боятися нічого, бо я тут і ворота. які відчиняються двічі на день—коли треба йти на роботу і знову, коли повертаємося до табору. Подряпатися об дріт не можна, бо всюди на відстані 4 метрів від загороди висять таблички, на яких трьома мовами написано: «Стій, якщо підеш далі, будемо стріляти».

Живемо ми спокійно, охоронців дозволи, правда, вони не відзначаються ввічливістю.

До такого спокійного життя я не звик і хочу сказати словами Лермонтова з «Мцирі»: «Таких дне жизни за одну, но только полную тревог, я променял бы, если б мог». Ну, а врешті все добре.

Зараз нам не скучно. У кожному маленькому містечку є десятки таборів російських чоловіків і жінок. Ми можемо зробити «весело». І я з нетерпінням чекаю цього, коли буде «весело».

З тим, до побачення. Міцно тисну руку й чекаю на відповідь.

Микола Г.

„ЯК ВИ МЕНЕ НЕ ВИРУЧИТЕ, ТО Я ТУТ УМРУ"

м. Запоріжжя, батькам від Азиї В.

«...Мамочка моя рідна, уявіть собі, свиньки у мене робота: 4 корови, свиня, кури, вівці, їжу готувати, прати, в хаті прибирати, город обробляти. Я скоро умру. Кожного ранку вмиваюся гіркими слізьми. Якби було багато сліз, то вони злилися б день і ніч.

Мамочко, коли я повернусь додому, то я буду самою щасливою на всім світі, а зараз я сама нещасна людина. Як боляче довго тягнуться дні. Якщо ви мене не виручите, то я тут умру. Згадала я оповідання російського письменника А. П. Чехова «Ванька Жуков», в якому Ваня писав в листі своєму дідові: «Візьми мене, а то я умру». Він вмер. Так буде і зі мною».

„МЕНЕ ХАЗЯЇН ДУЖЕ ПОБИВ"

Лист від Марії Г. до батьків у с. Степанівку, Гуляйпольського району.

«Не знаю, чи писати вам про те, що я зараз переношу. Якби ви мене побачили, то перелякалися б. Я вже просю, щоб скоріше смерть надійшла, бо не можу далі так жити. Мене хазяїн дуже побив, так що я в страшних синяках тепер. Я пожалілася бургомістрові, так він каже, що це нічого.

ЗАГОТІВЛЯ ПАЛИВА—СПРАВА СЕЗОННА

Останнім часом до обласного паливного тресту звертаються численні відвідувачі. Вони цікавляться, чи буде у них тепло в хаті з настанням морозів.

Це цілком природньо. Зима не за горами. До неї слід енергійно готуватись. А справи з заготівлею палива в області—не гаразд.

Для задоволення потреб трудящих міста Запоріжжя, підприємств та установ у паливному сезоні 1944-45 року по виданих державою нарядах ми маємо одержати понад 44 тисячі тонн вугілля. Крім того, паливний трест відбудував власну шахту, в якій робота йде повним ходом. Цього вугілля досить, щоб забезпечити потреби міста та на всю зиму. Але, на жаль, до міських складів покищо завезено лише 720 тонн—останнє вугілля лежить біля шахт.

Щоб відправити це паливо до Запоріжжя, його треба підвезти до залізничної станції на відстань 12 кілометрів. Підвозка ж до останнього часу налагоджена кепсько.

Обком КП(б)У та облвиконком зобов'язали міські установи виділити для цієї мети 10 автомашин, поки ж працює лише 3—Дніпробуду і обласного управління НКВС і НКДБ. Дві автомашини «Запоріжсталі» та Запоріжбуду стоять на подвірї тресту нерухомо. Керівники цих підприємств, формально поставившись до виконання постанови, виділили машини поламані, що ледве-ледве дійшли до подвір'я тресту. Облземвідділ, алюмінієвий завод, «Радгосптранс», облуправління зв'язку та «Облнафтопостач» транспорту для перевезення вугілля не дали й досі.

Начальник обласного управління зв'язку т. Янченко, виходячи з своїх вузько-відомчих інтересів, на вимогу паливного тресту дав таку відповідь:

—Коли мені буде потрібне паливо, я одержу його і без виділення автомашини.

Так саме байдуже ставляться до громадської справи і керівники ряду інших організацій. Не шкода, мабуть, Янченкові та подібним до нього чиновникам доведеться мерзнути в нетоплених кабінетах. Але ні в якому разі не можна припустити, щоб через їх бездіяльність мерзли сім'ї фронтовиків, панував холод у громадських установах.

Не все гаразд і з дровами. Їх ми заготовляємо в місцевих плавнях та в районах Чернігівської області.

В плавнях працює 320 чоловік. Колектив тут повністю укомплектований, мінімум, працездатний. Завзяття, з яким він береться до роботи, дає підставу сподіватись, що поставлене перед колективом завдання буде виконано.

Але в Чернігівській області, де працює лише половина потрібних робітників, справи значно гірші. Райвиконкоми Запоріжжя, які мали забезпечити надсилку туди потрібної кількості робітників, заспокоїлись на цьому, що надіслали 50 чоловік. В результаті з 18.600 складометрів дров заготовлено половину. Подвоївши свої зусилля, колективи заготувачів цих дров могли б виконати. А знову ж таки на весь зріст постає питання з транспортуванням палива.

Облвиконком зобов'язав міськрад мобілізувати для роботи по заготівлі палива додатково ще 10 автомашин, але покищо жодної немає. Треба негайно домогтися зламу у ставленні до такої важливої справи, вишукати достатню кількість засобів для доставки заготовлених дров і вугілля на склади.

Керівники заводів і установ повинні надати негайну допомогу паливному тресті, не забувати про сніг і дрова тепер, у теплі, сонячні дні. Справа ця сезонна і потрібує оперативності в роботі. Адже прохолода у ставленні до заготівель палива тепер вже спричинилась до справжніх холодів узимку.

К. Гладкий,
Керуючий обласним паливним трестом.

Закордонні телеграми

ПОВІДОМЛЕННЯ ШТАБУ ЗБРОЙНИХ СИЛ СОЮЗНИКІВ НА СЕРЕДЗЕМНОМОРСЬКОМУ ТЕАТРІ ОПЕРАЦІЙ

ЛОНДОН, 1 вересня. (ТАРС). У повідомленні штабу збройних сил союзників на Середземноморському театрі військових операцій говориться:

Німецький гарнізон островів Ратонно і Помег, що знаходиться поблизу Мартеля, капітулював.

В Італії, на Адріатичній ділянці фронту, частини 8-ї армії ведуть тяжкі бої з противником, який чинить сильний опір на висотних на північ від ріки Фолья.

На захід від Апенін інші частини 8-ї армії продовжували просуватися до «готської лінії».

У Південній Франції, приблизно за 55 миль на південь від Ліона, американські війська зайняли Валанс. Союзні війська чинять сильний тиск на відступаючого противника. Французькі частини, що діють на південний захід у напрямі іспанського кордону і на захід від долини Рони, зайняли Монпелье, Безьє, Нарбон.

Винищувачі вчинили вчора вдалий наліт на аеродром Регін в Румунії. Знищено на землі 60 літаків противника. Як стало відомо, під час операцій авіації союзників 30 серпня було знищено на землі 70 ворожих літаків. Бомбардувальна авіація продовжувала завдавати ударів по важливих військових об'єктах у Франції, Італії, Югославії.

ПОВІДОМЛЕННЯ ШТАБУ ВЕРХОВНОГО КОМАНДУВАННЯ ЕКСПЕДИЦІЙНИХ СИЛ СОЮЗНИКІВ

ЛОНДОН, 1 вересня (ТАРС). У повідомленні штабу верховного командування експедиційних сил союзників від 1 вересня говориться:

Просуваючись у північному напрямі з району Бове, війська союзників вчора досягли Амьєна і створили міцне передмостове укріплення на ріці Сома. В ході цього просування взято кілька міст.

На південь від Руана і Лувьє зайнято Гот. В числі захоплених вчора полонених знаходиться командуючий німецькою 7-ю армією.

В районі Бове танкові частини союзників просунулися на північний схід вздовж ріки Бреш і захопили Брель та Фукероль.

Війська союзників, що наступають на північ від Парижа, зайняли Крей і Вервен, просунулися далі до Армону. Розвідувальні загони перебувають недалеко від Лаона.

Війська союзників, що наступають на північ і на схід від Реймса, в деяких районах просунулися на 10 миль. Інші частини вступили в Лаон, де розгорілись запеклі бої. Частини, що оперують на схід і на південний схід від Труа, в деяких пунктах просунулися більш, ніж на 20 миль.

В Бретані змикається кільце союзних військ навколо Бреста.

Авіація союзників вчинила ряд ударів по ворожих військових об'єктах.

ВІЙСЬКА СОЮЗНИКІВ ЗАЙНЯЛИ ВЕРДЕН

ЛОНДОН, 1 вересня. (ТАРС). За повідомленням агентства Рейтер, війська союзників зайняли кріпость і місто Верден, що знаходиться за 26 миль на південь від бельгійського кордону.

СОЮЗНІ ВІЙСЬКА ПЕРЕСІКЛИ ІТАЛЬЯНСЬКИЙ КОРДОН

АЛЖІР, 1 вересня. (ТАРС). Як передає алжірське радіо, передові загони військ союзників, що знаходяться в Південній Франції, пересікли в районі Вентіміля італьянський кордон.

Відповідальний редактор О. ШАБАЛІН

При Запорізькому обласному Будинку Народної Творчості відкривається вечірня школа художнього оформлення.

Про умови дізнатися в канцелярії ОБНТ. Бажаючі вступити повинні подати заяву до ОБНТ на адресу: вул. К. Лібкнехта, № 31.

Заяви приймаються по 15-IX з 9 годин 30 хвилин ранку до 5 годин 30 хвилин вечора, крім вихідних днів.

ОБНТ

Загублені 23 серпня ц. р. круглу печатку та штамп головного буфету Сталінської залізниці ст. Запоріжжя 1 вважати з 23 серпня недійсними.

ТЕАТРОВІ ІМЕНІ ЩОРСА
ПОТРІБНИЙ ШОФЕР
Звертатись: міськсад, до тов. Пташка.

Запорізький автомеханічний інститут Наркомсередмашу СРСР оголошує набір студентів на перший та старші курси автотракторного і механіко-технологічного факультетів.

Інститут готує інженерів-механіків широкого профілю з технології машинобудування, ливарного виробництва, зварочного виробництва, гарячої обробки металів і авто-тракторо та мотоциклобудування.

Заяви про зарахування до інституту подавати до 5 вересня.

Для студентів старших курсів з 21 серпня проводяться повторювальні заняття.

Учбовий рік в інституті починається 1 жовтня.

Особи, зараховані в число студентів, одержують постачання по нормі робітників, додаткове гаряче харчування, підвищену стипендію та бронь від призову по мобілізації.

Гуртожиток не надається, можлива оренда кімнат у приватному секторі.

За довідками звертатися на адресу: м. Запоріжжя, Жуковського, № 6, автомеханічний інститут.

Дирекція інституту

Вчора почався учбовий рік в початкових школах

Готувати бездоганно письменних людей

На серпневих учительських конференціях в містах і селах Запорізької області жваво обговорювалась остання постанова Раднаркому СРСР «Про мероприємства щодо покращення якості навчання в школі». Працівники народної освіти гаряче схвалюють цю постанову, яка відкриває ніби нову еру в житті радянської школи.

Видання нової постанови про школу збіглося з велетенськими перемогами. Розгром фашистської военної машини наближається до кінця. Виконуючи свою благородну історичну місію, радянський народ виявив стільки мужності, хоробрості, відваги, що й після закінчення війни до нашої країни сотні років буде прикуто увагу всього людства.

І якщо розглядати цю постанову поглядом зрілої міжнародної ролі нашої Вітчизни, то стане ясно, яке відповідальне завдання покладено на вчительство, як ретельно і вдумливо має бути поставлена вся учбова і виховна робота в школі.

Що означає покращати якість навчання? Це означає, що кожний випускник школи повинен бути бездоганно письменним, письменним в широкому розумінні цього слова. Дівчина або юнак, які закінчили школу, повинні вміти не тільки грамотно писати, але й володіти літературною мовою, розбиратися в мистецтві—літературі, музиці, живописі, бути знайомими з новинами науки та техніки. Одним словом, школа повинна виховувати у своїх учнів смак до знання, культуру, щоб інтерес до книги, театру, політичного життя країни ніколи не згасали у них. Не верхоглядів, а тільки всебічно розвинені молоді люди є корінними Радянській Батьківщині і особливо в післявоєнні дні, коли розгорнеться в країні велетенське будівництво.

Вчитель, який є центральною фігурою в справі навчання і виховання учнів, зобов'язаний не тільки чітко усвідомити завдання, що стоїть перед ним, але й має бути достатньо підготовленим, щоб знання, які він дає нам, були б досить глибокими і за-

Тревожилися б на все життя.

годні цікавитися правді у вічі. Слід до такої серйозної не всі вчителі готові шкільного життєвої роботи. Факти з в своїх виступах про які розповідали цівники освіти, свої конференції працівників педагогів кваліфікація, що у деяких ях. Отже, не гаючи дорогоцінного часу, самим треба енергійно взятися до навчання. Методкабінети, заочні та педагогічних вузів охоче допоможуть їм здійснити самоосвіту, засвоїти методику викладання, організацію повторення пройденого. При цьому треба врахувати, що під час випускних екзаменів ніякої знижки на «молодість» вчителя або на його недосвідченість давати не буде. Знання, тільки тверді знання, вирішать долю того чи іншого випускника!

Яким прагненням відчуватиме себе педагог, коли виявиться, які «куці», поверхові, нетверді знання давав він учням, коли, з його вини, група школярів буде позбавлена права на одержання атестату зрілості? Отже, щоб під час екзаменів не було небажаних конфузів, вчитель повинен вдумливо, зосереджено з першого ж дня навчання готуватися до кожного уроку, а учень,—не обмежуючись тим, що почув з вуст педагога, самостійно працювати над поглибленням своїх знань з того чи іншого предмета.

Може іноді вчителеві доведеться недосипати або відмовляти собі у відпочинку, але жалоба, з якою учень слухає урок, благо очі, повні побожної поваги очі, звернені до вчителя, хіба не є не винагородою за проведену над книгою ніч, хіба це не наснажуватиме вчителя на його тяжку працю?

... Понад чверть віку вже існує радянська школа. Старше покоління виховників наших шкіл будувало радянську державу, багатьох з них можна бачити в перших рядах бійців, що героїчно б'ються проти німецьких загарбників.

Кожна школа повинна мати свої традиції. Якщо учень буде знати традиції тієї школи, в якій він навчається, йому буде соромно порушувати їх. Нехай кожний дитячий колектив дізнається про Героїв Радянського Союзу, вихованих в стінах даної школи. Знайдеться багато підлітків, які захотять наслідувати їм в усьому, вчитися так, як вони, і служити Вітчизні не гірше за них. Це буде мати свій вплив на встановлення певного режиму в школі, виховання характера школяра, відмінної поведінки. Тоді в учнів з'явиться внутрішня потреба якомога краще вчитися і поводити себе так, щоб не заплямувати честі, гідності своєї школи.

Вчора за парти сіло 110.000 учнів І—IV класів. Багато хто з них в цьому році вперше бере до рук буквар. Треба їх так зустріти, так організувати заняття, щоб вони з першого дня полюбили школу і прив'язалися до неї. І чим майстерніше вчитель виявиться викладовець, тим ширшим буде перше знайомство школярів з основами наук, тим легше їм буде вчитися в старших класах.

Гадаю, що якщо всі вчителі по-справжньому полюбляють свою професію, то вони, прищеплять і учням любов до знання, і країна одержить від радянської школи такі кадри, яких вона саме потребує.

М. Нікіфоров,
завідуючий обласним відділом народної освіти.

БЕ—01260 м. Запоріжжя, друкарня обл. управління поліграфіздат, вул. Ілліча, 24. Адрес редакції: ріг вул. Жуковської і Тургенівської, 56. Тел.: 2-40, нічної редакції — 3-50.